

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра фізичної географії, природокористування та геоінформаційних технологій

Силабус курсу
"Використання природних ресурсів і охорона природи"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3,5; годин - 105
Семестр, Рік	8 сем., 4 рік
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Гишко Лілія Володимирівна, к.г.н., доцент
Контактний телефон	(0482) 68-78-86, 68-36-32
E-mail:	physgeo_onu@ukr.net
Робоче місце	Кафедра фізичної географії, природокористування та геоінформаційних технологій, каб.№108
Консультації	Очні консультації: 2 години; присутність на кафедрі – вівторок, четвер; консультації за розкладом

КОМУНІКАЦІЯ

e-mail: physgeo_onu@ukr.net
телефон: (0482) 68-78-86, 68-36-32
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом дисципліни - є вивчення закономірностей розповсюдження природних ресурсів, засобів збереження, відтворення і охорони природних ресурсів планети Земля.

Пререквізити курсу: лекційний курс (22 год.), практичні заняття (20 год.) з курсу «Використання природних ресурсів і охорона природи» викладається після засвоєння студентами наступних дисциплін: «Загальна геологія», «Основи екології геосфер», «Геоморфологія з основами четвертинної геології», «Геологія родовищ корисних копалин», «Морська геологія», «Екологічне та природоохоронне право в Україні». Вибіркова дисципліна, яка вивчається на 4 курсі.

Мета курсу «Використання природних ресурсів і охорона природи» – полягає у вивченні сучасних проблем використання природних ресурсів,

охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування; вивчення курсу передбачає формування уявлень у студентів про географічні закономірності розповсюдження природних ресурсів та сучасні концепції природокористування.

Завдання дисципліни

- розуміти основні теоретичні поняття курсу;
- вміти давати оцінку природним умовам і природноресурсного потенціалу території;
- розуміти географічні особливості використання природних ресурсів;
- втілювати в життя принципи раціонального використання природних ресурсів і створювати передумови для формування в населення елементів сучасного світогляду і розуміння важливості та необхідності ощадливого відношення до навколишнього середовища.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- види природних ресурсів, їх сучасний стан (в Україні зокрема), засоби їх збереження, відтворення і охорони;
- особливості і диференціацію природних умов як передумову формування і розповсюдження різноманітних природних ресурсів;
- основні принципи охорони природи;
- міжнародні угоди і природоохоронні організації.

вміти:

- розуміти зв'язки у природних системах різних рівнів, аналізувати їх і виявляти взаємозв'язки;
- користуватися понятійним апаратом в об'ємі програми;
- працювати з географічними атласами й картами, аналізувати їх і отримувати нову інформацію;
- володіти методами отримання інформації про стан об'єктів навколишнього середовища.

Опис курсу

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (22 год), практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів (63 год.). Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручниками, картами, довідниками (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів). Передбачається проведення групових консультацій (1 год на 2 тижні згідно розкладу консультацій).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовний модуль 1. Природокористування.

Тема 1. Еволюція природокористування. Забруднення природного середовища, деградація природних ресурсів.

Тема 2. Сучасні проблеми природокористування. Поняття, види особливості природокористування. Загальні і регіональні тенденції природокористування.

Змістовний модуль 2. Природні ресурси, їх класифікації.

Тема 1. Класифікація природних ресурсів. Поняття «природні ресурси». Класифікація природних ресурсів за походженням. Класифікація за видами господарського використання. Класифікація за ознакою вичерпності. Поняття «ресурсозабезпеченість».

Тема 2. Мінеральні та енергетичні ресурси світу. Характеристика розподілу рудних та нерудних корисних копалин. Характеристика паливно-енергетичних ресурсів світу та України.

Тема 3. Характеристика водних ресурсів світу. Розподіл поверхневих та підземних вод на Землі. Характеристика річного стоку. Водні ресурси України. Проблеми прісної води в Україні та світі.

Тема 4. Земельні ресурси світу. Поняття земельні ресурси, земельний фонд. Структура земельного фонду. Земельні ресурси України.

Тема 5. Біологічні ресурси. Лісові ресурси. Лісові ресурси, рослинний і тваринний світ України. Ресурси Світового океану.

Змістовний модуль 3. Охорона природи як основа раціонального природокористування.

Тема 1. Класифікація природоохоронних територій світу. Поняття «охорона природи». Природно-заповідні території України. «Червона та Зелена» книги України. Основні напрями державної політики України у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.

Тема 2. Сучасні концепції природокористування. Концепція геотехсистем Концепція геосистем Концепція «вплив – зміни – наслідки». Концепція сталого розвитку. Міжнародні природоохоронні програми.

Рекомендована література

14. Рекомендована література

Основна

1. Андронов В.А., Варивода Є.О., Тітенко Г.В. Заповідна справа: навч. посібник. Х.: НУЦЗУ, 2013. – 204 с.

2. Атлас вчителя / за ред. В.В. Молочко. К.: ДНВП «Картографія», 2010.- 328 с.

3. Бойчук Ю.Д., Солошенко Е.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2002. – 300 с.

4. Книш Мирослава, Котик Любов. Глобальні проблеми людства: навч. Посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. — 330 с.

5. Левківський С.С., Падун М.М. Раціональне використання і охорона водних ресурсів: Підручник. К.: Либідь, 2006. 280 с.
6. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України : підручник. К. : Знання, 2005. – 511 с.
7. Національний атлас України / гол. редкол. Б.Є. Патон. К. : ДНВП «Картографія», 2007. – 440 с.
8. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України. К.: Либідь, 1994.— 150 с.
9. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: «Новий світ-2000», 2003. 248 с.
10. Чир Н.В. Рекреаційна географія : навч-метод. Посіб.. Мукачево : вид-во ФОП Дишкант С.Я., 2014. – 68 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Поточна модульна контрольна робота виконується в аудиторії. У разі відсутності або низького результату робота перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольна робота вважається не зданою. Не виконання завдань практичного циклу не дає можливість отримати позитивну оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної доброчесності та самостійно виконувати навчальні завдання поточного та модульного контролю.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з дозволу викладача під час практичного заняття за необхідності.

Політика щодо відвідування та запізнень: відвідування лекцій та практичних занять – обов'язкове, запізнення не бажані. За об'єктивних причин (наприклад хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем курсу. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Поведінка в аудиторії: дружня та одночасно ділова атмосфера, що базується на доброзичливості та довірі з боку викладача та студентів.

Загальна максимальна кількість балів – 100, в тому числі: Модульна контрольна робота – 60 балів; Поточне опитування на практичних заняттях – 40 балів. Нарахування бонусних балів передбачається в тому разі, якщо студент проявив ініціативу і виконав додаткові завдання.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Залік студент отримує, якщо він обов'язково виконав практичні роботи і набрав під час опанування дисципліни 60 і більше балів.

Поточний та періодичний контроль										Сума балів
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2					Змістовний модуль 3		Індивідуальне самостійне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	20	100
5	5	15	10	15	10	5	10	5		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем. Самостійна робота контролюється у вигляді контрольних, рефератів, презентацій.